

דף פה.

עין משפט א.

הרמב"ם הל' ביכורים פ"ב ה"ט

הַגִּדֵּל בְּעֶצֶיץ - אֵף עַל פִּי שֶׁהוּא נֶקוּב וְהַגִּדֵּל בְּסִפִּינָה
אֵינוֹ מֵבִיא מִמֶּנּוּ כָּל עֵקֶר שֶׁנֶּאֱמַר 'בְּאַרְצָם'. אֲבָל מֵבִיא
מִן הַגִּדֵּל בַּגָּג אוֹ בַּחֲרֻבָּה:

כ. כסף משנה: הגדל בעציץ וכו'. פ' כל קרבנות הצבור: ועל מ"ש אבל מביא הוא מן הגדל בגנה ובחורבה. כתב הראב"ד הוא פסק כר"ל וכו'. וי"ל לדעת רבינו דהתם הכי איתא תנן התם אין מביאים ביכורים חוץ משבעת המינים ולא מתמרים שבהרים ולא מפירות שבעמקים ואמרין עלה ר"י אמר אם הביא לא קידש ר"ל אמר אם הביא קידש וכו' תני חדא שבגג ושבחורבה שבעציץ ושבספינה מביא וקורא ותניא אידך מביא ואינו קורא בשלמא לר"ל גג אגג לא קשיא הא בגג דמעה הא בגג דבית חורבה אחורבה לא קשיא הא בחורבה עבודה הא בחורבה שאינה עבודה כו' אלא לר"י קשיא תנאי היא דתניא שבגג ושבחורבה מביא וקורא שבעציץ ושבספינה אינו מביא כל עיקר ופירש"י תנאי היא דאיכא תנא דאמר שבעציץ ושבספינה אינו מביא וה"ה לתמרים שבהרים ושבספינה עכ"ל. וצ"ל על כרחנו דשבגג ושבחורבה עדיפי מתמרים שבהרים ושבספינה דבהני קתני בברייתא דמסייעא לר"י מביא וקורא ובהנך קאמר ר"י דאם הביא לא קידש והשתא אתי שפיר פסק רבינו כר"י. והתימה על הראב"ד שגזר אומר שרבינו פסק כר"ל והיאך אפשר להעלות כן על הדעת שהרי ר"ל מפליג בגג בין של בית לשל מערה ובחורבה בין עבודה לשאינה עבודה ובעציץ בין נקוב לשאינו נקוב ובספינה בין של עץ לשל חרס ורבינו לא מפליג כלל. וי"ל דהראב"ד טעמיה דסבר לר"י אינו מביא מן הגג ומהחורבה כלל דלפי זה מי שיאמר שיביא אינו אלא כר"ל וק"ל למה לא פסק כר"י ותו דאפילו כר"ל לא אתיא דאיהו מפליג בין גג לגג ובין חורבה לחורבה ורבינו לא מפליג ותו דמפליג בין עציץ וספינה לגג וחורבה והיינו לא כר"ל ולא כר"י. זהו ביאור דברי הראב"ד וכבר יישבתי דעת רבינו:

עין משפט ב.

הרמב"ם הל' איסורי מזבח פ"ו הי"ב

כיצד בודקים. מכניס הגזבר ידו לתוך הסלת **ל** אם עלה
בה אבק פסולה עד שיחזור וינפה אותה. אבל סלת חטים
שנזרעו בבית השלחין או בבית הזבלים או בבית האילן
או בארץ שלא נרה ולא עבדה לא יביא לכתחלה ואם
הביא פשרה:

עין משפט ג.

הרמב"ם הל' איסורי מזבח פ"ז ה"ד

וכיצד היו עושין בזריעת **מ** חטי המנחות והנסכים. נר
חצי השדה בשנה ראשונה וזרע חציה. ובשנה שניה נר
החצי שזרע בראשונה וזרע החצי האחר קדם לפסח
שבעים יום. ואם לא היתה השדה עבודה חורש ושונה
ואחר כך זרע. ובורר החטים יפה יפה ואחר כך שף את
החטים ובוטט בהן הרבה עד שיתקלפו:

ל. כסף משנה: כיצד בודקין מכניס הגזבר ידו לתוך הסולת וכו'. משנה בפרק כל קרבנות
(דף פ"ה). ומ"ש אבל סולת חטים שנזרעו בבית השלחין וכו' לא יביא לכתחילה ואם הביא
כשר. משנה שם. ומ"ש או בארץ שלא נרה ולא עבדה משמע לרבינו דהא דתנן בפ' כל קרבנות
כיצד הוא עושה נרה שנה ראשונה וכן מה שאמרו שם בגמרא שעובדה היינו לכתחלה
דוקא:

מ. כסף משנה: וכיצד היו עושין בזריעת חטי המנחות והנסכים וכו' עד ואחר כך זרע. בפ'
כל קרבנות (דף פ"ה) תנן כיצד הוא עושה נרה שנה א' ובשנה ב' זורעה קודם לפסח
ע' יום והיא עושה סלת מרובה ומפרש בברייתא ובגמ' נר חציה וזרע חציה. ופי' רבינו
בה מבואר ורש"י פי' בע"א. ומ"ש ואם לא היתה השדה עבודה חורש ושונה וכו'. שם. ומ"ש
ובורר את החטים יפה יפה. ומ"ש ואח"כ שף את החטים ובוטט בהם הרבה עד שיתקלפו:

עין משפט ד.

הרמב"ם הל' איסורי מזבח פ"ו הי"ב

כיצד בודקים. * מכניס הגזבר ידו לתוך הסלת אם עלה
בה אבק פסולה עד שיחזור וינפה אותה. אבל סלת חטים
שנזרעו בבית השלחין או בבית הזבלים או בבית האילן
או בארץ שלא נרה ולא עבדה לא יביא לכתחלה ואם
הביא פשרה:

עין משפט ה.

הרמב"ם הל' איסורי מזבח פ"ו הי"א

סלת שהתליעה רבה * או התליעו רב החטים שנעשית
מהן פסולה. התליע רב חטה אחת הרי זה ספק. וכל
סלת שנשאר בה קמח פסולה:

דף פה:

עין משפט א.ב.

הרמב"ם הל' איסורי מזבח פ"ז הי"ד

עין לעיל דף פה. עין משפט ג

נ. כסף משנה: כיצד בודקין מכניס הגזבר ידו לתוך הסולת וכו'. משנה בפרק כל קרבנות
(דף פ"ה). ומ"ש אבל סולת חטים שנזרעו בבית השלחין וכו' לא יביא לכתחילה ואם הביא
כשר. משנה שם. ומ"ש או בארץ שלא נרה ולא עבדה משמע לרבינו דהא דתנן בפ' כל קרבנות
כיצד הוא עושה נרה שנה ראשונה וכן מה שאמרו שם בגמרא שעובדה היינו לכתחלה
דוקא:

ס. כסף משנה: סלת שהתליעה רובה וכו'. ברייתא בפרק כל קרבנות (דף פ"ה:). ומ"ש
התליע רוב חטה אחת הרי זה ספק. שם בעי ר' ירמיה ברוב חטה או ברוב סאה תיקון
ומשמע דהכי פירושה הא דאמרינן דחטים שהתליעו רובן פסולות היינו כשהתליע רוב כל
חטה וחטה אבל אם לא התליע רוב כל חטה וחטה אע"פ שהתליע רוב סאה או כולה
מאחר שלא התליע מכל חטה אלא מיעוטה כשר או דילמא כיון שהתליעה רוב סאה אע"פ
שלא התליע מכל חטה אלא מיעוטה פסול אבל מדברי רבינו נראה שהוא מפרש מי סגי
ברוב חטה אחת שתהיה מתלעת אפילו היא מעורבת בסאה חטים שלא התליעו או דילמא
לא מיפסיל עד שיתליעו רוב חטים שבסאה: וכל סולת שנשאר בה קמח פסולה:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחודר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

הרמב"ם הל' תמידין ומוספין פ"ז ה"י

דרכן היה להביא משדות שבדרום. **ע** היה נר חצי השדה
וזרע חציה בשנה זו ובשנה אחרת נר חצי השדה שזרע
וזרע החצי שנה ומביא ממנו:

עין משפט ג.ד. **הרמב"ם הל' איסורי מזבח פ"ז ה"א**

סלת שהתליעה רבה **פ** או התליעו רב החטים שנעשית
מהן פסולה. התליע רב חטה אחת הרי זה ספק. וכל
סלת שנשאר בה קמח פסולה:

עין משפט ה. **הרמב"ם הל' איסורי מזבח פ"ו ה"ג**

המקדיש יין פסול **ז** או סלת או שמן פסול או עצים
פסולים למזבח הרי הדבר ספק אם דומים לבצל מום
בבהמה ולוקה או אינן כבצל מום לפיכך אינו לוקה
ומכין אותו מכת מרדות:

ע. כסף משנה: דרכן היה להביא משדות שבדרום. במנחות שם (דף פ"ה) והטעם מפני
שבהם חמה זורחת כל היום. ומ"ש היה נר חצי השדה וכו'. שם:

פ. כסף משנה: סלת שהתליעה רובה וכו'. ברייתא בפרק כל קרבנות (דף פ"ה:). ומ"ש
התליע רוב חטה אחת הרי זה ספק. שם בעי ר' ירמיה ברוב חטה או ברוב סאה תיקן
ומשמע דהכי פירושה הא דאמרין דחטים שהתליעו רובן פסולות היינו כשהתליע רוב כל
חטה וחטה אבל אם לא התליע רוב כל חטה וחטה אע"פ שהתליע רוב סאה או כולה
מאחר שלא התליע מכל חטה אלא מיעוטה כשר או דילמא כיון שהתליעה רוב סאה אע"פ
שלא התליע מכל חטה אלא מיעוטה פסול אבל מדברי רבינו נראה שהוא מפרש מי שגי
ברוב חטה אחת שתהיה מתלעת אפילו היא מעורבת בסאה חטים שלא התליעו או דילמא
לא מיפסיל עד שיתליעו רוב חטים שבסאה: וכל סולת שנשאר בה קמח פסולה:

צ. כסף משנה: המקדיש יין פסול וכו'. בס"פ כל קרבנות (דף פ"ז) בעיא דלא איפשיטא:

עין משפט ו.ז.

הרמב"ם הל' איסורי מזבח פ"ו ה"ב

וְכֵן עֲצֵי הַמַּעֲרֵכָה ק לא יִהְיוּ אֶלָּא נִבְחָרִים וְלֹא יִהְיֶה בָּהֶם תּוֹלֵעַת. וְכָל עֵץ שֶׁהִתְלִיעַ כִּשְׁהוּא לַח פָּסוּל לַמִּזְבֵּחַ. הִתְלִיעַ יָבֵשׁ גּוֹרֵר אֶת הַמָּקוֹם שֶׁהִתְלִיעַ. וְעֲצֵי סְתִירָה פָּסוּלִין לְעוֹלָם לֹא יָבִיאוּ אֶלָּא חֲדָשִׁים:

עין משפט ז.

הרמב"ם הל' איסורי מזבח פ"ו ה"ג

הַמִּקְדִּישׁ יֵינן פָּסוּל ר או סֵלֶת או שֶׁמֶן פָּסוּל או עֲצִים פָּסוּלִים לַמִּזְבֵּחַ הָרִי הַדָּבָר סָפֵק אִם דּוֹמִים לְבַעַל מוֹם כְּבִהְמָה וְלוֹקָה או אֵינָן כְּבַעַל מוֹם לְפִיכָךְ אֵינּוּ לוֹקָה וּמִכֵּין אוֹתוֹ מִכַּת מִרְדּוֹת:

עין משפט ט.

הרמב"ם הל' איסורי מזבח פ"ז ה"ב

וְכָךְ הָיוּ עוֹשִׂין בְּזִמְן הַמִּקְדָּשׁ. ש מְבִיאִין אֵילִים מִמוֹאֵב. וּמְבִיאִין כְּבָשִׂים שְׁגִיבֵיהֶן רְחָבִים מִחֲבֵרוֹן. וּמְבִיאִין עֲגָלִים מִן הַשָּׂרוֹן. וְגוֹזְלוֹת מֵהָר הַמֶּלֶךְ. וּמְבִיאִין יֵינן

ק. כסף משנה: ומ"ש וכן עצי המערכה לא יהיו אלא נבחרים ולא יהיה בהם תולעת וכו'. בפ"ב דמדות (משנה ה') כל עץ שנמצא בו תולעת פסול מעל גבי המזבח. ומ"ש דה"מ כשהתליע כשהוא לח אבל אם התליע כשהוא יבש גורר המקום שהתליע. מימרא דשמואל בפרק כל קרבנות (דף פ"ה:). ומ"ש ועצי סתירה פסולים לעולם לא יביאו אלא חדשים. תוספתא פ"ט דמנחות:

ר. כסף משנה: המקדיש יין פסול וכו'. בס"פ כל קרבנות (דף פ"ז) בעיא דלא איפשיטא:

ש. כסף משנה: (א-ב) לא כל דבר שאינו פסול מביא אותו לכתחלה וכו' אלא כל שיביא לקרבן יביא מן המובחר וכך היו עושים בזמן המקדש מביאים אילים ממואב וכו' עד ומביאין שמן מתקוע. בפרק כל קרבנות (דף פ"ה פ"ז:):

מִקְרַחֲיִין וְהַלּוּטִיִּין. וְסֵלֶת מִמֶּכֶּמֶשׁ וְיוֹחָנָה. וּמִבִּיאִין שֶׁמֶן
מִתְקוּעַ:

עין משפט י.כ.ל. הרמב"ם הל' איסורי מזבח פ"ז הי"ד

וְאֵלוּ הֵן הַשְּׁמָנִים הַפְּסוּלִין. ^ה שֶׁמֶן שֶׁל גִּרְגָּרִים שֶׁנִּשְׁרָו
בְּמִים אוֹ שֶׁל זֵיתִים כְּבוּשִׁין אוֹ שְׁלֹקִים אוֹ שֶׁמֶן שֶׁל
שְׁמָרִים אוֹ שֶׁמֶן שְׁרִיחוֹ רַע כָּל אֵלוּ פְּסוּלִין. אֲבָל שֶׁמֶן
זֵית שֶׁנִּטְעוּ בְּבֵית הַזֵּבֻלִים אוֹ בְּבֵית הַשְּׁלַחִין אוֹ שֶׁנִּזְרַע
זֶרַע בִּינִיהֶן. אוֹ שֶׁמֶן שֶׁהוּצִיאוּ מִזֵּיתִים שֶׁלֹּא בְּשָׂלוֹ אֶלָּא
עֲדִין הֵם פֶּגִין כָּל אֵלוּ לֹא יָבִיא. וְאִם הָבִיא כָּשֶׁר:

^ת. כסף משנה: ואלו הן השמנים הפסולים וכו' עד כל אלו פסולים. משנה וברייתא בפרק
כל קרבנות (דף פ"ה:) חוץ משמן של פגין דתנן התם אין מביאין אנפיקנון ואם הביא
פסול ובגמרא (דף פ"ו) והתניא ואם הביא כשר וכו' ל"ק הא רבי חייא הא רבי שמעון
ברבי ויש לתמוה למה לא פסק כסתם מתניתין. וי"ל שרבינו היה גורס במתניתין ואם הביא
כשר וכך היה גורס רבינו תם. ומ"ש אבל שמן זית שנטעו בבית הזבלים או בבית השלחין או
שנזרע וכו' עד ואם הביא כשר. משנה שם: